

Konsernregnskap – praktisk konsolidering

Agenda

- Innledning
  - NRS 17 Virksomhetskjøp og konsernregnskap – virkeområde
  - Kontroll – når skal vi konsolidere?
    - Enhetssynet, men hva med goodwill ...
  - Oppkjøpsmetoden
- Oppkjøp uten minoritet
  - Merverdier og interne transaksjoner
- Minoritetsinteresser
- Mer om interne transaksjoner
- Konsolidering i Excel

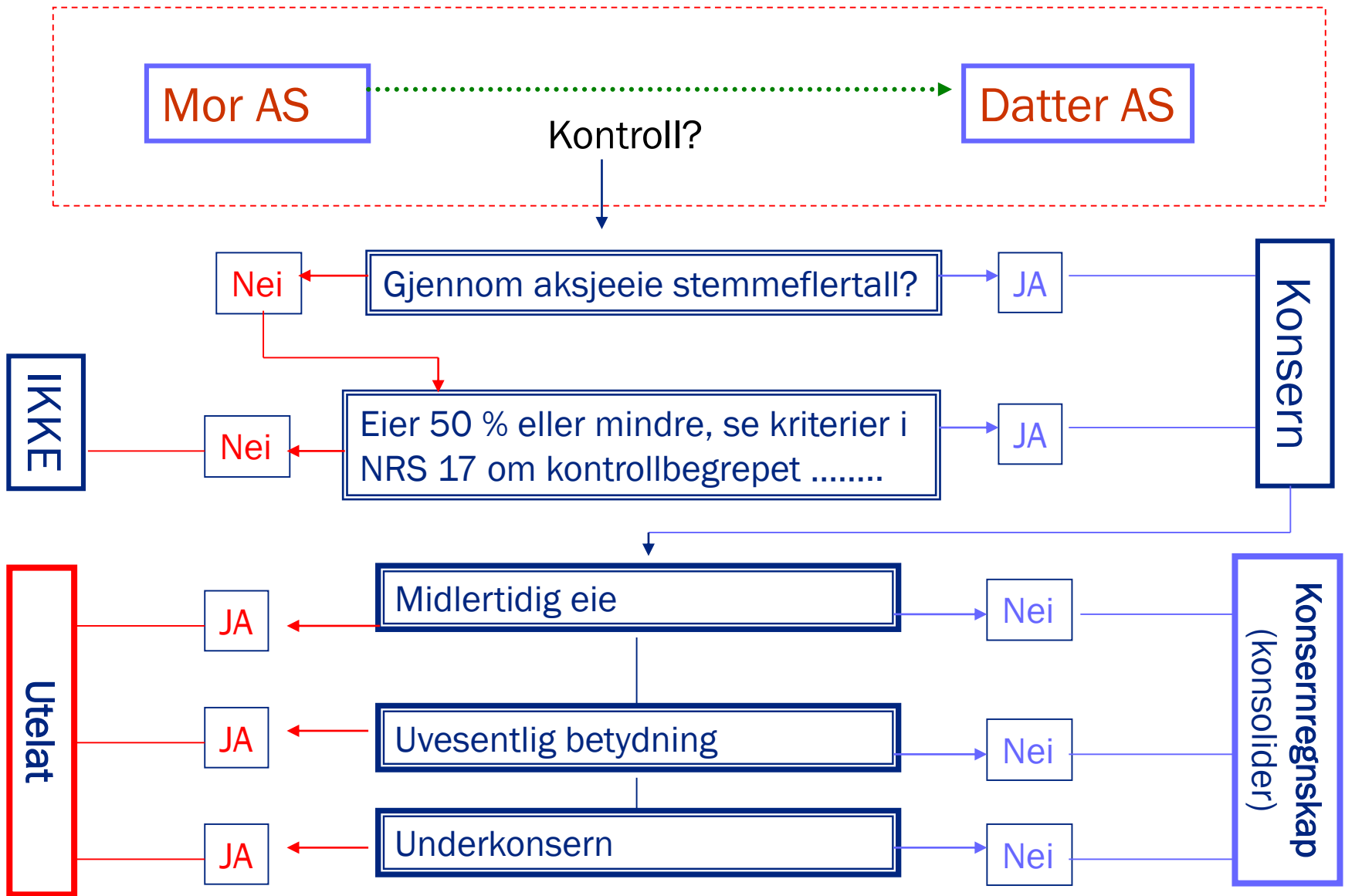
Kilder

- Regnskapsloven
  - <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-569>
- NRS 17 Virksomhetskjøp og konsernregnskap
  - <http://www.regnskapsstiftelsen.no/regnskap/regnskapsstandarder/nrs-17-virksomhetskjoep-og-konsernregnskap/>
- NRS 19 Immaterielle eiendeler
  - <http://www.regnskapsstiftelsen.no/regnskap/regnskapsstandarder/nrs-19-immaterielle-eiendeler/>
- NRS (F) Resultatsskatt
  - <http://www.regnskapsstiftelsen.no/regnskap/regnskapsstandarder/nrsf-resultatskatt/>
- Kvifte, S. S., Tofteland, A. og Bernhoft A-C.: Finansregnskap – God regnskapsskikk og IFRS, Fagbokforlaget

NRS 17 – virkeområde

- Virkeområde
  - Selskapsregnskap og konsernregnskap som avlegges iht. regnskapsloven og god regnskapsskikk (GRS)
  - Standarden regulerer
    - regnskapsføring av virksomhetskjøp,
      - ved å få kontroll over et selskap (konserndannelse) eller
      - ved å få kontroll over eiendeler og forpliktelser direkte (innmatskjøp),
    - regnskapsføring av konserndannelse hvor datterselskap ikke har virksomhet,
    - prinsippene for utarbeidelse av konsernregnskap,
    - morselskapets regnskapsføring av investering i datterselskap i selskapsregnskapet.

Konsolidering – når?

Unntak for små foretak

1. Reglene for små foretak mht. konsolidering kan kun følges om konsernets størrelse tilfredsstillende kriteriene for små foretak, jf. RL § 1-6.
2. Frivillig utarbeidelse av konsernregnskap for små foretak
  - Kan utarbeides etter regnskapsstandarden for små foretak NRS 8
  - Prinsippene i NRS 17 bør legges til grunn

Enhetssynet

- Regnskapslovens prinsipielle valg er ENHETSSYNET
  - Formål med konsernregnskapet er å vise *resultat og stilling for foretaket* som drives under morselskapets kontroll som en økonomisk enhet (jf. RL § 3-2, 3. ledd)
- Enhetssynet i praksis
  - 100 % av mer- og mindreverdier samt internegevinster
  - Goodwill betraktes som en residual. Det er to likestilte alternativer for måling av goodwill (prinsippvalg):
    - Goodwill oppføres kun med majoritetens andel (eiersynet)
    - Goodwill oppføres med både majoritetens og minoritetens andel (enhetssynet)
      - Etter min vurdering er dette IKKE en anbefalt løsning, og det er vanskelig å se at goodwill knyttet til minoritet er iht. GRP (regulert overstyring i standard?)

Oppkjøpsmetoden – 4 steg

- Ved regnskapsføring av konserndannelse og innmatskjøp anvendes oppkjøpsmetoden
  - Regnskapsmessig transaksjon
- Oppkjøp regnskapsføres i konsernregnskapet basert på konsernets anskaffelseskostnad, som består av vederlag og kjøpsutgifter.
- Oppkjøpsmetoden innebærer fire steg:
  1. Identifikasjon overtakende part
  2. Identifisere oppkjøpstidspunktet
  3. Beregning av anskaffelseskost
  4. Tilordning av anskaffelseskost

Agenda

- Innledning
  - NRS 17 Virksomhetskjøp og konsernregnskap – virkeområde
  - Kontroll – når skal vi konsolidere?
    - Enhetssynet, men hva med goodwill ...
  - Oppkjøpsmetoden
- Oppkjøp uten minoritet
  - Merverdier og interne transaksjoner
- Minoritetsinteresser
- Mer om interne transaksjoner
- Konsolidering i Excel

Case 1: Oppkjøp – merverdi og GW

- Anta at M AS kjøper 100 % av aksjene i D AS (som da blir Datter AS). M AS betaler 2 000 for aksjene i Datter AS. På oppkjøpstidspunktet (1. januar 2017) foreligger følgende balanser:

Balanseførte verdier		
01.01.2017 MOR AS DATTER AS		
Anleggsmidler	5 000	1 500
Aksjer i Datter AS	2 000	
Varelager	2 000	500
Øvrige omløpsmidler	1 500	2 000
Sum eiendeler	10 500	4 000
Aksjekapital	5 000	1 000
Merverdi		
Gjeld	5 500	3 000
Sum egenkapital og	10 500	4 000

- Identifiserte merverdier
  - Anleggsmidler 500
  - Omløpsmidler 100 (ikke varelager)

Case 1: Merverdianalyse (MV-analyse)

- Antar 20 % (nominell) skatt:

<i>Merverdianalyse</i>	<i>100 %</i>
Egenkapital i Datter AS	1 000
Merverdi anleggsmidler	500
Merverdi omløpsmidler	100
Utsatt skatt	-120
Identifiserbar verdi	1 480
Kjøpspris	2 000
Goodwill	520

Case 1: Konsernbalanse 01.01.2017

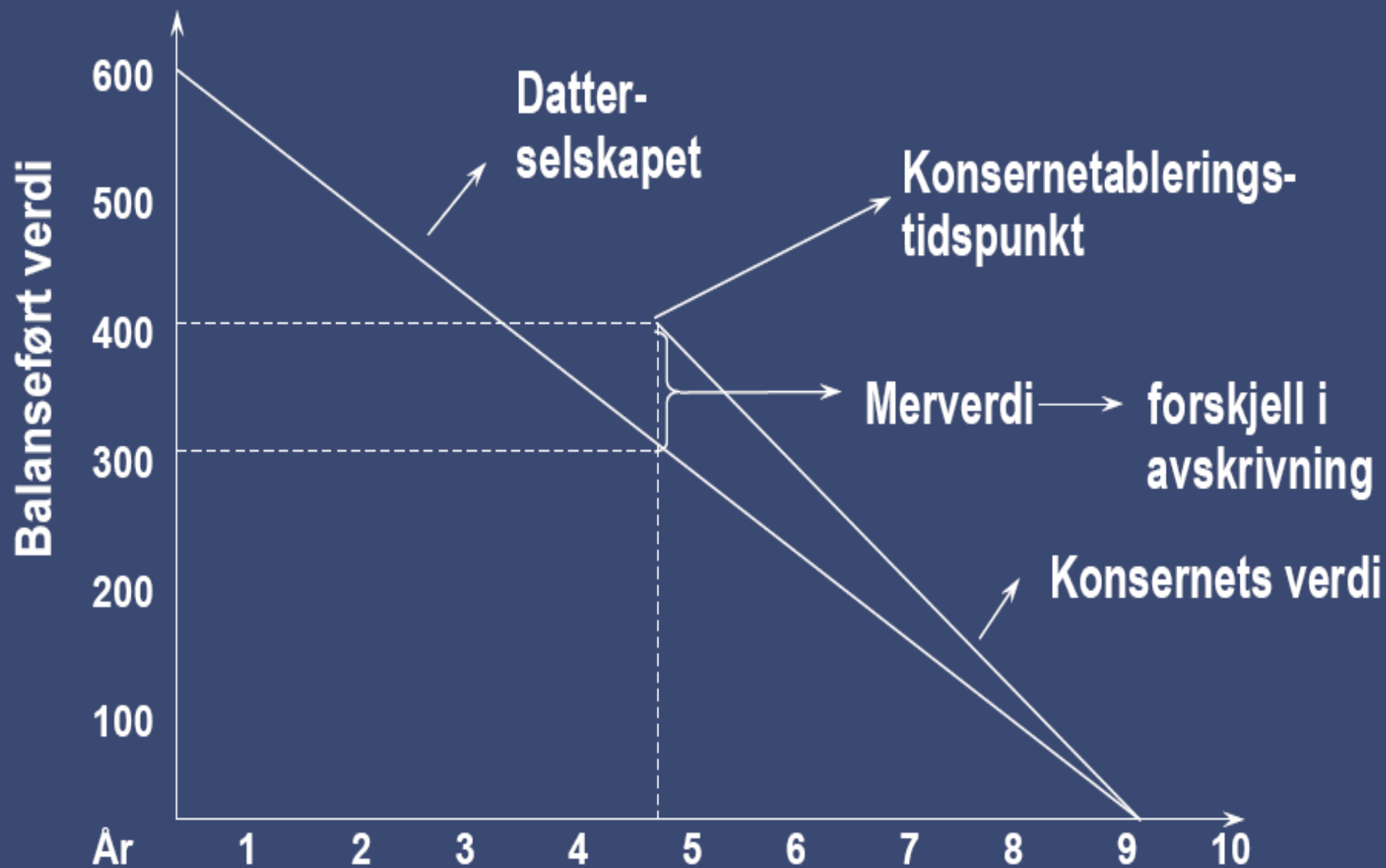
- Elimineringer:

	MOR AS	DATTER AS	elimineringer		KONSERN
			<i>debet</i>	<i>kredit</i>	
Goodwill			520		520
Anleggsmidler	5 000	1 500	500		7 000
Aksjer i Datter AS	2 000			2 000	-
Varelager	2 000	500			2 500
Øvrige omløpsmidler	1 500	2 000	100		3 600
Sum eiendeler	10 500	4 000			13 620
Aksjekapital	5 000	1 000	1 000		5 000
Utsatt skatt	-	-		120	120
Gjeld	5 500	3 000			8 500
Sum egenkapital og gjeld	10 500	4 000	2 120	2 120	13 620

Merverdi i anleggsmidler

- Eiendelens kostpris for konsernet etableres ved konserndannelsen
- Verdi i konsernet er forskjellig fra verdi i datters regnskap
  - Ulike avskrivningsgrunnlag
- Konsekvens for påfølgende års avskrivninger i konsernregnskapet
- Identifiserte mer-/mindreverdier avskrives over samme periode som underliggende balanseførte verdi
  - Gjenværende levetid er vanligvis ikke lik avskrivningsperioden

Merverdi i anleggsmidler

Skatt i konsern – oppkjøp

- Konsernet er IKKE eget skattesubjekt
  - summen av mor- og datterselskapers skatter
- Utsatt skatt (utsatt skattefordel) på merverdier (mindreverdi) ved oppkjøp som reverseres over tid
  - pga. ikke skattemessig fradrag for avskrivninger på disse
    - => som rasjonell aktør er konsernet da ikke villig til å betale den fulle markedsverdien av eiendelene ved anskaffelse gjennom oppkjøp
- Nominell skattesats

Case 1: Første regnskapsår 2017

- Anta følgende
  - Merverdier i anleggsmidler avskrives lineært over 5 år
  - Goodwill avskrives over 10 år

Case 1: Første regnskapsår 2017

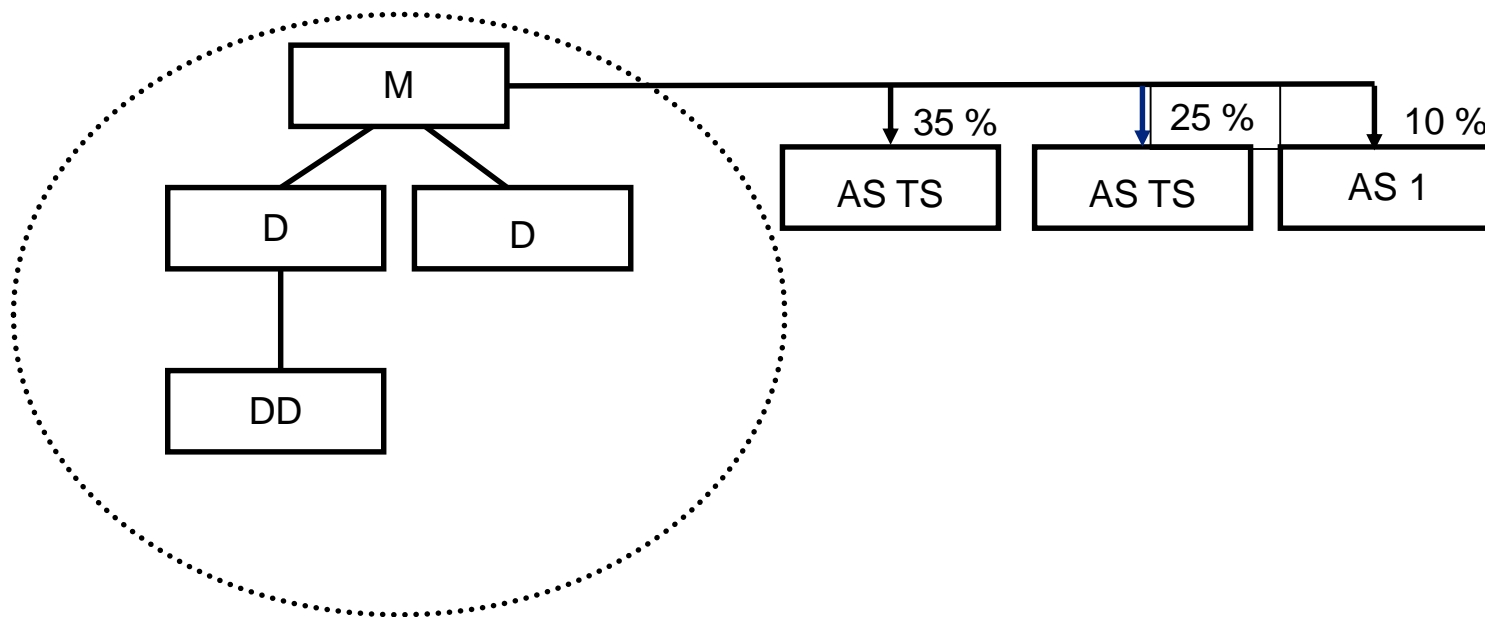
	MOR AS	DATTER AS	Elimineringer:				KONSERN
			Oppkjøp		Internt salg	Disponering	
<i>Resultatregnskap</i>							
Driftsinntekter	-2 000	-1 000					-3 000
Driftskostnader	500	750		100			1 350
Avskrivning goodwill				52			52
Skattekostnad	300	50		-20			330
Årsresultat	-1 200	-200				-132	-1 268
<i>Balanse</i>							
Goodwill			520	-52			468
Anleggsmidler	5 000	1 500	500	-100			6 900
Aksjer i Datter AS	2 000	-	-2 000				-
Varelager	1 500	750					2 250
Øvrige omløpsmidler	3 500	1 500	100				5 100
Sum eiendeler	12 000	3 750					14 718
Aksjekapital	-5 000	-1 000	1 000				-5 000
Annen egenkapital	-1 200	-200				132	-1 268
							-
Utsatt skatt			-120	20			-100
Gjeld	-5 500	-2 500					-8 000
Betalbar skatt	-300	-50					-350
Sum egenkapital og gjeld	-12 000	-3 750	-	-	-	-	-14 718

Interne transaksjoner

- Salg/kjøp av varer og tjenester
- Salg/kjøp av varige driftsmidler
- Salg/kjøp av finansielle instrumenter
- Renter
- Husleie
- Management fee
- Konsernbidrag/utbytte
- Fordringer/gjeld
- Aksjer i datterselskap

Konsolidering

- RL § 3-2: Konsernregnskapet skal omfatte morselskap og alle datterselskapene:
  - Morselskap skal utarbeide konsernregnskap
    - Bygge på enhetssynet
  - Interne transaksjoner skal elimineres - hvorfor?

Case 2: Utvidelse case 1– internsalg

- Anta følgende
  - Merverdier i anleggsmidler avskrives lineært over 5 år
  - Goodwill avskrives over 10 år
  - Første året selger D AS varer til M AS for 700. D AS sin anskaffelseskost for varene som de solgte til M AS var 500, dvs. intern gevinst på 200. Av dette skal du anta at det er en urealisert intern gevinst for konsernet på 50 (pr. 31.12). Denne transaksjonen er gjennomført til virkelig verdi.
    - Justering for utsatt skattefordel på interne gevinster
      - pga. internsalget utløser skatt på selskapsnivå

Case 2: Første regnskapsår 2017

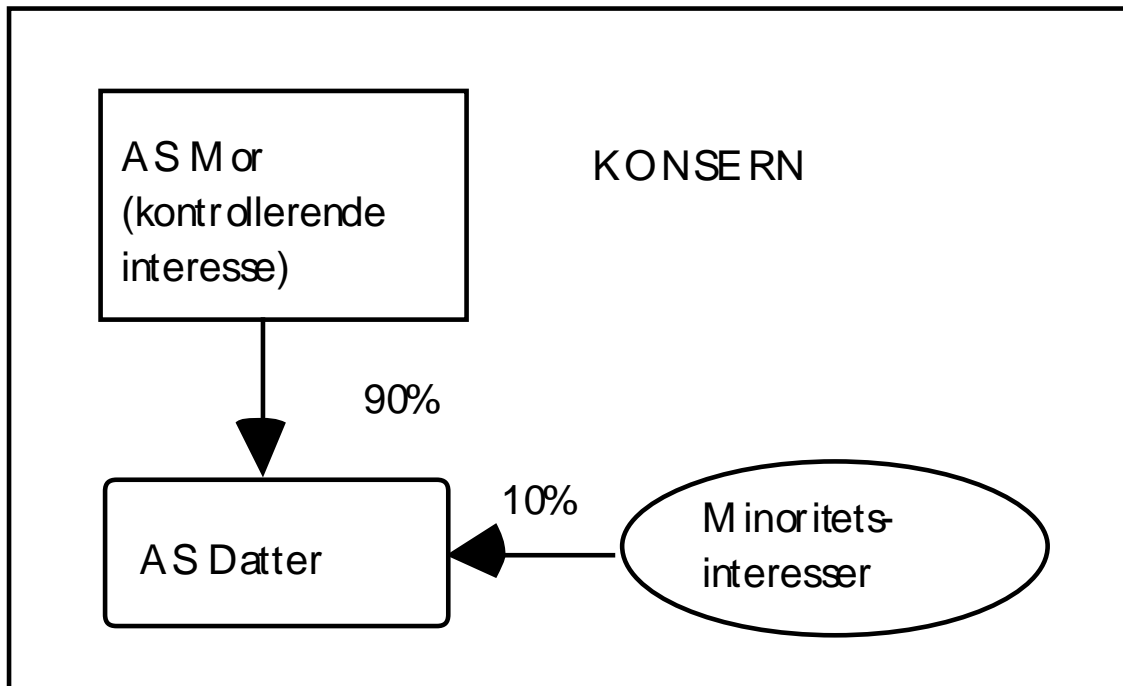
	MOR AS	DATTER AS	Elimineringer:				KONSERN
			Oppkjøp		Internt salg		Disponering
<i>Resultatregnskap</i>							
Driftsinntekter	-2 000	-1 000			700		-2 300
Driftskostnader	500	750		100	-700	50	700
Avskrivning goodwill				52			52
Skattekostnad	300	50		-20		-10	320
Årsresultat	-1 200	-200					-172
<i>Balanse</i>							
Goodwill			520	-52			468
Anleggsmidler	5 000	1 500	500	-100			6 900
Aksjer i Datter AS	2 000	-	-2 000				-
Varelager	1 500	750				-50	2 200
Øvrige omløpsmidler	3 500	1 500	100				5 100
Sum eiendeler	12 000	3 750					14 668
Aksjekapital	-5 000	-1 000	1 000				-5 000
Annen egenkapital	-1 200	-200					172
							-
Utsatt skatt			-120	20		10	-90
Gjeld	-5 500	-2 500					-8 000
Betalbar skatt	-300	-50					-350
Sum egenkapital og gjeld	-12 000	-3 750	-	-	-	-	-14 668

Agenda

- Innledning
  - NRS 17 Virksomhetskjøp og konsernregnskap – virkeområde
    - Kontroll – når skal vi konsolidere?
      - Enhetssynet, men hva med goodwill ...
    - Oppkjøpsmetoden
- Oppkjøp uten minoritet
  - Merverdier og interne transaksjoner
- **Minoritetsinteresser**
- Mer om interne transaksjoner
- Konsolidering i Excel

Minoritetsinteresser

- Andre aksjeeiere i datterselskapet enn mor kalles for minoritetsinteresser. Begrepet minoritetsinteresser beskriver en økonomisk relasjon til konsernet.

Case 3: Oppkjøp med minoritet

- Anta at M AS kjøper 80 % av aksjene i D AS (som da blir Datter AS). M AS betaler 1 500 for aksjene i Datter AS. På oppkjøpstidspunktet (1. januar 2017) foreligger følgende balanser:

01.01.2017 MOR AS DATTER AS		
Anleggsmidler	5 000	1 500
Aksjer i Datter AS	1 500	
Varelager	2 000	500
Øvrige omløpsmidler	2 000	2 000
Sum eiendeler	10 500	4 000
Aksjekapital	5 000	1 000
Gjeld	5 500	3 000
Sum egenkapital og	10 500	4 000

- Identifiserte merverdier
  - Anleggsmidler 500
  - Omløpsmidler 100 (ikke varelager)

Case 3: MV-analyse med minoritet

- Antar 20 % (nominell) skatt:

<i>Merverdianalyse</i>	100 %	80 %	20 %
Egenkapital i Datter AS	1 000	800	200
Merverdi anleggsmidler	500	400	100
Merverdi omløpsmidler	100	80	20
Utsatt skatt	-120	-96	-24
Identifiserbar verdi	1 480	1 184	296
Kjøpspris		1 500	
Goodwill		316	

Case 3: Konsernbalanse

- Elimineringer:

	MOR AS	DATTER AS	elimineringer		KONSERN
			<i>debit</i>	<i>kredit</i>	
Goodwill			316		316
Anleggsmidler	5 000	1 500	500		7 000
Aksjer i Datter AS	1 500			1 500	-
Varelager	2 000	500			2 500
Øvrige omløpsmidler	2 000	2 000	100		4 100
Sum eiendeler	10 500	4 000			13 916
Aksjekapital	5 000	1 000	1 000		5 000
Minoritetsinteresser	-	-		296	296
Utsatt skatt	-	-		120	120
Gjeld	5 500	3 000			8 500
Sum egenkapital og gjeld	10 500	4 000	1 916	1 916	13 916

Case 4: Utvidelse case 2– internsalg

- Anta følgende
  - Merverdier i anleggsmidler avskrives lineært over 5 år
  - Goodwill avskrives over 10 år
  - Første året selger D AS varer til M AS for 700 (oppstrømsalg). D AS sin anskaffelseskost for varene som de solgte til M AS var 500, dvs. intern gevinst på 200. Av dette skal du anta at det er en urealisert intern gevinst for konsernet på 50. Denne transaksjonen er gjennomført til virkelig verdi.
    - Justering for utsatt skattefordel på interne gevinster
      - pga. intern-salget utløser skatt på selskapsnivå

Case 4: Første regnskapsår 2017

	MOR AS	DATTER AS	Elimineringer:				KONSERN	
			Oppkjøp		Internt salg		Disponering	
<i>Resultatregnskap</i>								
Driftsinntekter	-2 000	-1 000			700,0			-2 300,0
Driftskostnader	500	750	100,0		-700,0	50,0		700,0
Avskrivning goodwill			31,6					31,6
Skattekostnad	300	50	-20,0			-10,0		320,0
Årsresultat	-1 200	-200					-151,6	-1 248,4
<i>Balanse</i>								
Goodwill			316,0	-31,6				284,4
Anleggsmidler	5 000	1 500	500,0	-100,0				6 900,0
Aksjer i Datter AS	2 000	-	-1 500,0					500,0
Varelager	1 500	750				-50,0		2 200,0
Øvrige omløpsmidler	3 500	1 500	100,0					5 100,0
Sum eiendeler	12 000	3 750						14 984,4
Aksjekapital	-5 000	-1 000	1 000,0					-5 000,0
Annen egenkapital	-1 200	-200					167,6	-1 232,4
Minoritetsinteresser			-296,0				-16,0	-312,0
Utsatt skatt			-120,0	20,0		10,0		-90,0
Gjeld	-5 500	-2 500						-8 000,0
Betalbar skatt	-300	-50						-350,0
Sum egenkapital og gjeld	-12 000	-3 750	-	-	-	-	0	-14 984,4

Case 4: Beregning av resultatandeler

	100 %	80 %	20 %
Resultat Datter	200,0	160,0	40,0
Avskrivning MV driftsmiddel	- 100,0	- 80,0	- 20,0
Reversering utsatt skatt	20,0	16,0	4,0
Oppstrpmssalg	- 50,0	- 40,0	- 10,0
Skatteffekt	10,0	8,0	2,0
Nedsstrømsalg			
Resultatandel før GW-avsk.	80,0	64,0	16,0
Avskrivning GW		- 31,6	
Resultatandel inkl. GW-avsk.		32,4	16,0

Case 4: Første regnskapsår 2017

	MOR AS	DATTER AS	Elimineringer:					KONSERN
			Oppkjøp		Internt salg		Disponering	
<i>Resultatregnskap</i>								
Driftsinntekter	-2 000	-1 000			700,0			-2 300,0
Driftskostnader	500	750		100,0	-700,0	50,0		700,0
Avskrivning goodwill				31,6				31,6
Skattekostnad	300	50		-20,0		-10,0		320,0
Årsresultat	-1 200	-200					-151,6	-1 248,4
<i>Balanse</i>								
Goodwill			316,0	-31,6				284,4
Anleggsmidler	5 000	1 500	500,0	-100,0				6 900,0
Aksjer i Datter AS	2 000	-	-1 500,0					500,0
Varelager	1 500	750				-50,0		2 200,0
Øvrige omløpsmidler	3 500	1 500	100,0					5 100,0
Sum eiendeler	12 000	3 750						14 984,4
Aksjekapital	-5 000	-1 000	1 000,0					-5 000,0
Annen egenkapital	-1 200	-200					167,6	-1 232,4
Minoritetsinteresser			-296,0				-16,0	-312,0
Utsatt skatt			-120,0	20,0		10,0		-90,0
Gjeld	-5 500	-2 500						-8 000,0
Betalbar skatt	-300	-50						-350,0
Sum egenkapital og gjeld	-12 000	-3 750	-	-	-	-	0	-14 984,4

Case 4: Avstemning UB egenkapital

	MOR AS	DATTER AS	KONSERN
<i>Resultatregnskap</i>			
Driftsinntekter	-2 000	-1 000	-2 300,0
Driftskostnader	500	750	700,0
Avskrivning goodwill			31,6
Skattekostnad	300	50	320,0
Årsresultat	-1 200	-200	-1 248,4
<i>Balanse</i>			
Goodwill			284,4
Anleggsmidler	5 000	1 500	6 900,0
Aksjer i Datter AS	2 000	-	500,0
Varelager	1 500	750	2 200,0
Øvrige omløpsmidler	3 500	1 500	5 100,0
Sum eiendeler	12 000	3 750	14 984,4
Aksjekapital	-5 000	-1 000	-5 000,0
Annen egenkapital	-1 200	-200	-1 232,4
Minoritetsinteresser			-312,0
Utsatt skatt			-90,0
Gjeld	-5 500	-2 500	-8 000,0
Betalbar skatt	-300	-50	-350,0
Sum egenkapital og gjeld	-12 000	-3 750	-14 984,4

Konsernets resultat	1 248,4
Resultat majoritet	1 232,4
Resultat minoritet	16,0

Kontroll egenkapital:	
IB Annen EK majoritet	-
Resultat Mor AS	1 200,0
Resultatandel Datter AS	32,4
UB Annen EK konsernregnskap	- 1 232,4
Differanse	-
IB EK minoritet	296,0
UB EK minoritet	312,0
	- 16,0
Resultatandel datter	16,0
Differanse	-

Agenda

- Innledning
  - NRS 17 Virksomhetskjøp og konsernregnskap – virkeområde
  - Kontroll – når skal vi konsolidere?
    - Enhetssynet, men hva med goodwill ...
  - Oppkjøpsmetoden
- Oppkjøp uten minoritet
  - Merverdier og interne transaksjoner
- Minoritetsinteresser
- Mer om interne transaksjoner
- Konsolidering i Excel

Case 5: Urealisert fortjeneste IB og UB

- Anta følgende:

- En urealisert intern fortjeneste IB er på kr 20, mens urealisert intern fortjenesten UB er kr 50, dvs. økning!
- Hvordan påvirker dette utarbeidelsen av konsernregnskapet (se bort fra utsatt skatt/utsatt skattefordel)?

Intern fortjeneste UB	50	(krediteres varebeholdning)
Intern fortjeneste IB	<u>20</u>	(debiteres annen EK)
Økning intern fortjeneste	<u>30</u>	(debiteres varekostnad)

Case 6: Internt salg av driftsmidler

- Salg av varige driftsmidler fra ett konsernselskap til et annet skal som hovedregel regnskapsføres til virkelig verdi (jf. AL § 3-9).
  - Første år (salgsåret)
    - Reversere gevinsten og for høye avskrivninger
  - Etterfølgende år (helt frem til utrangering eller eksternt salg)
    - Reversere for høye avskrivninger / forskjellen mellom kjøpende enhets balanseførte verdi og hva balanseført verdi ville ha vært. Summen gir nettoeffekten av første års eliminerings over resultatet (mot EK). Differansen krediteres driftsmiddelet.
- Tap ved salg av en eiendel som ikke er solgt videre til en uavhengig part, vil som regel indikere en plikt til å nedskrive eiendelen i konsernregnskapet

Case 6: Løsning – salg driftsmidler

- Elimineringer år 3
  - Debet gevinst salg AM kr 150 (resultat)
  - Kredit avskrivninger kr 50 (resultat)
  - Kredit AM kr 100 (balansen)
    - Forskjellen mellom balanseført verdi og hva balanseført verdi ville ha vært i morselskapet uten salg

Case 6: Løsning – salg driftsmidler

- Elimineringer år 4
  - Kredit avskrivninger kr 50 (resultat)
  - Kredit AM kr 50
    - Forskjellen mellom balanseført verdi (150) og hva balanseført verdi ville ha vært i morselskapet uten salg (100)
  - Debet kr 100
    - Nettoeffekten av tidligere års elimineringer mot inngående egenkapitalen

Tap på fordring i konsernforhold

- Avsetning for tap på fordring i ett av konsernselskapene har ikke noen motsvarende inntektsføring i det selskapet som har gjelden. Dette medfører en differanse mellom fordringer og gjeld i konsernet.
  - Første året
    - Reversere tapsavsetningen med motpost lån til foretak i samme konsern og ”vanlig” elimineringsforhold i konsernforhold
  - Senere år (gitt at den usikre fordringen består og ikke er reversert)
    - Debitere lån til foretak i samme konsern med et beløp lik tapsavsetningen med motpost annen egenkapital pga. konsolidert egenkapital er undervurdert og ”vanlig” elimineringsforhold

Utbytte og konsernbidrag

- I konsernregnskapet skal utbytte og konsernbidrag elimineres
  - Konsernbidrag med skattemessig virkning

Agenda

- Innledning
  - NRS 17 Virksomhetskjøp og konsernregnskap – virkeområde
  - Kontroll – når skal vi konsolidere?
    - Enhetssynet, men hva med goodwill ...
  - Oppkjøpsmetoden
- Oppkjøp uten minoritet
  - Merverdier og interne transaksjoner
- Minoritetsinteresser
- Mer om interne transaksjoner
- **Konsolidering i Excel**

Case 7: Praktisk konsolidering

AS M kjøper pr. 1. januar opp 95 % av aksjene i AS D for 2 millioner kroner. AS D hadde følgende balanse på oppkjøpstidspunktet:

Maskiner	800 000
Aksjer	200 000
Varelager	1 500 000
Kortsiktige fordringer	2 000 000
Betalingsmidler	500 000
	<u>5 000 000</u>
Aksjekapital	700 000
Annen egenkapital	700 000
Utsatt skatt	100 000
Langsiktig gjeld	800 000
Kortsiktig gjeld	2 600 000
Avsatt utbytte	100 000
	<u>5 000 000</u>

Det ble gjennomført en «du diligence» i forbindelse med oppkjøpet og i denne forbindelse er det identifisert følgende (brutto) merverdier i AS D:

- Maskiner kr 500 000
- Varelager kr 100 000

Gjenstående levetid for maskinene er anslått til 5 år (forenkler ved å anta samme gjenstående levetid for alle maskinene med merverdi).

Ved løsning, skal du ta hensyn til utsatt skatt/skattefordel. Anta en nominell skatt på 25 %.

Case 7: Merverdianalyse

Merverdianalyse:	100 %	95 %	5 %
Egenkapital datter	1 400 000	1 330 000	70 000
Merverdier maskiner	500 000	475 000	25 000
Merverdi varelager	100 000	95 000	5 000
Utbytte	95 000	95 000	
Utsatt skatt	<u>(150 000)</u>	<u>(142 500)</u>	<u>(7 500)</u>
Sum identifiserbare verdier	1 945 000	1 852 500	92 500
Anskaffelseskost		2 000 000	
Goodwill		147 500	

Ved utgangen av det første året er følgende resultat- og balansetall tilgjengelig (merk noe forenklet for å redusere omfanget av oppgaven):

Første år	AS M	AS D
Driftsinntekter	(7 300 000)	(10 000 000)
Varekostnad	3 000 000	7 000 000
Beholdningsendring tilv.varer	150 000	-
ADK	2 850 000	1 800 000
Avskrivninger	1 000 000	300 000
Utbytte fra D	(95 000)	
Netto finanskostnader	100 000	200 000
Skattekostnad	90 000	200 000
Årsresultat (overskudd)	205 000	500 000

Balanse ved utgang av første år	AS M	AS D
Maskiner	1 000 000	500 000
Aksjer	2 700 000	1 000 000
Varelager	1 000 000	1 800 000
Kortsiktige fordringer	300 000	2 500 000
Bank	205 000	200 000
	5 205 000	6 000 000

Aksjekapital	1 000 000	700 000
Annen egenkapital	1 205 000	1 200 000
Utsatt skatt	-	150 000
Langsiktig gjeld	2 000 000	1 200 000
Kortsiktig gjeld	1 000 000	2 750 000
	5 205 000	6 000 000

Case 7: Interne transaksjoner

Følgende interne transaksjoner foreligger første år:

- AS M har solgt varer til AS D for kr 500 000. Kostprisen på disse varene er kr 300 000. Ved årets slutt ligger 40 % av disse varene fortsatt på lager hos AS D.
- AS M har belastet AS D med felles administrasjonskostnader. Disse utgjør kr 300 000 (inngår i driftsinntektene til AS M).
- AS M har gitt AS D et kortsiktig lån på kr 300 000. Lånet ble gitt 1.7 år 1. Rente skal iht. avtalen beregnes kvartalsvis med 10 % og inngår i selskapsregnskapene.
- AS D har solgt 1. januar en maskin til AS M for kr 100 000. Regnskapsmessig verdi på salgstidspunktet var kr 40 000. Gjenværende levetid var fire år.

Dessuten har merverdien knyttet til varelageret på oppkjøpstidspunktet i sin helhet blitt realisert gjennom det første året.

			Elimineringer:		Internt varesalg	Felles adm.kost.	Lån til AS D	Salg AM og avsk.		Konsern
			Oppkjøp	Avsk.						
Driftsinntekter	(7 300 000)	(10 000 000)			500 000	300 000		60 000		(16 440 000)
Varekostnad	3 000 000	7 000 000		100 000	(420 000)					9 680 000
Beholdningsendring tilv.varer	150 000	-								150 000
ADK	2 850 000	1 800 000				(300 000)				4 350 000
Avskrivninger	1 000 000	300 000		100 000				(15 000)		1 385 000
Avskrivning GW				29 500						29 500
Utbytte fra AS D	(95 000)		95 000							-
Netto finanskostnader	100 000	200 000								300 000
Skattekostnad	90 000	200 000		(50 000)	(20 000)			(11 250)		208 750
Årsresultat	205 000	500 000							368 250	336 750
Til majoritet										
Til minoritet										-
Goodwill			147 500	(29 500)						118 000
Maskiner	1 000 000	500 000	500 000	(100 000)				(45 000)		1 855 000
Aksjer	2 700 000	1 000 000	(2 000 000)							1 700 000
Varelager	1 000 000	1 800 000	100 000	(100 000)	(80 000)					2 720 000
Kortsiktige fordringer	300 000	2 500 000					(300 000)			2 500 000
Bank	205 000	200 000								405 000
	5 205 000	6 000 000								9 298 000
Aksjekapital	(1 000 000)	(700 000)	700 000							(1 000 000)
Annen egenkapital	(1 205 000)	(1 200 000)	700 000						384 063	(1 320 938)
Minoritetsinteresse			(92 500)						(15 813)	(108 313)
Utsatt skatt	-	(150 000)	(150 000)	50 000	20 000			11 250		(218 750)
Langsiktig gjeld	(2 000 000)	(1 200 000)								(3 200 000)
Kortsiktig gjeld	(1 000 000)	(2 750 000)					300 000			(3 450 000)
	(5 205 000)	(6 000 000)								(9 298 000)

Case 7: Resultatandeler

	SUM	95 %	5 %
Årsresultat AS M	205 000	205 000	
Årsresultat AS D	500 000	475 000	25 000
Utbytte fra D	(95 000)	(95 000)	
Avskrivninger merverdier identif.	(200 000)	(190 000)	(10 000)
Avskrivning goodwill	(29 500)	(29 500)	
Urealisert gevinst varer	(80 000)	(80 000)	
"Netto" urealisert gevinst salg maskiner	(45 000)	(42 750)	(2 250)
Effekt utsatt skatt	<u>81 250</u>	<u>78 188</u>	<u>3 063</u>
Resultat til hhv. MAJ./MIN.	<u>336 750</u>	<u>320 938</u>	<u>15 813</u>

			Elimineringer:		Internt varesalg	Felles adm.kost.	Lån til AS D	Salg AM og avsk.		Konsern
			Oppkjøp	Avsk.						
Driftsinntekter	(7 300 000)	(10 000 000)			500 000	300 000		60 000		(16 440 000)
Varekostnad	3 000 000	7 000 000		100 000	(420 000)					9 680 000
Beholdningsendring tilv.varer	150 000	-								150 000
ADK	2 850 000	1 800 000				(300 000)				4 350 000
Avskrivninger	1 000 000	300 000		100 000				(15 000)		1 385 000
Avskrivning GW				29 500						29 500
Utbytte fra AS D	(95 000)		95 000							-
Netto finanskostnader	100 000	200 000								300 000
Skattekostnad	90 000	200 000		(50 000)	(20 000)			(11 250)		208 750
Årsresultat	205 000	500 000							368 250	336 750
Til majoritet										
Til minoritet										-
Goodwill			147 500	(29 500)						118 000
Maskiner	1 000 000	500 000	500 000	(100 000)				(45 000)		1 855 000
Aksjer	2 700 000	1 000 000	(2 000 000)							1 700 000
Varelager	1 000 000	1 800 000	100 000	(100 000)	(80 000)					2 720 000
Kortsiktige fordringer	300 000	2 500 000					(300 000)			2 500 000
Bank	205 000	200 000								405 000
	5 205 000	6 000 000								9 298 000
Aksjekapital	(1 000 000)	(700 000)	700 000							(1 000 000)
Annen egenkapital	(1 205 000)	(1 200 000)	700 000						384 063	(1 320 938)
Minoritetsinteresse			(92 500)						(15 813)	(108 313)
Utsatt skatt	-	(150 000)	(150 000)	50 000	20 000			11 250		(218 750)
Langsiktig gjeld	(2 000 000)	(1 200 000)								(3 200 000)
Kortsiktig gjeld	(1 000 000)	(2 750 000)					300 000			(3 450 000)
	(5 205 000)	(6 000 000)								(9 298 000)

Case 7: Avstemning UB egenkapital

Konsern	
	(16 440 000)
	9 680 000
	150 000
	4 350 000
	1 385 000
	29 500
	-
	300 000
	208 750
368 250	<u>336 750</u>
	-
	118 000
	1 855 000
	1 700 000
	2 720 000
	2 500 000
	405 000
	<u>9 298 000</u>
	(1 000 000)
384 063	(1 320 938)
(15 813)	(108 313)
	(218 750)
	(3 200 000)
	(3 450 000)
	<u>(9 298 000)</u>

Konsernets resultat 336 750
 Resultat majoritet 320 937
 Resultat minoritet 15 813

Kontroll egenkapital:	
IB Annen EK majoritet	1 000 000
Resultat M + D	320 938
UB Annen EK konsernregnskap	- <u>1 320 938</u>
Differanse	-
IB EK minoritet	92 500
UB EK minoritet	<u>108 313</u>
	- 15 813
Resultatandel datter	<u>15 813</u>
Differanse	-

Takk for oppmerksomheten!

Kontaktdetaljer:

Navn: Terje Heskestad

Epost: terje.heskestad@uia.no

Mobil: 414 36 110